

Platby na poľnohospodárskej pôde pre ochranu biodiverzity

PRÍRODOVEDECKÁ FAKULTA
Univerzita Mateja Belu v Banskobystrici

Dobromil Galvánek 1.3.2023

Projekt (číslo IRE/SK/000003) je financovaný zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŽP SR.

Agroenvironmentálne-klimatické opatrenia pre roky 2023-2027

- Precízne hnojenie na ornej pôde
- Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch
- **Ochrana biodiverzity**
- Zatrávňovanie podmáčanej ornej pôdy
- Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat

Precízne hnojenie na ornej pôde

- Podpora ornej pôdy v CHVO (s výnimkou 3m zóny okolo vodných tokov, kde je hnojenie zakázané priamo v kondicionalite)
- Do 15. mája v prvom roku záväzku sa urobí jarný pôdny odber a rozbor na N_{min}, P, K, pH, následne na jeseň v tom istom roku odber na N_{min}
- V 2. až 5. roku záväzku sa opakuje jesenný odber a rozbor (hustota minimálne jedna priemerná vzorka na 10 ha)
- Na základe jesenného odberu a ďalších podkladov sa vypracuje mapa zásob a plán hnojenia
- Schéma je rozšírením predošlej schémy pre Žitný ostrov
- Platba 66,70 €/ha

Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch

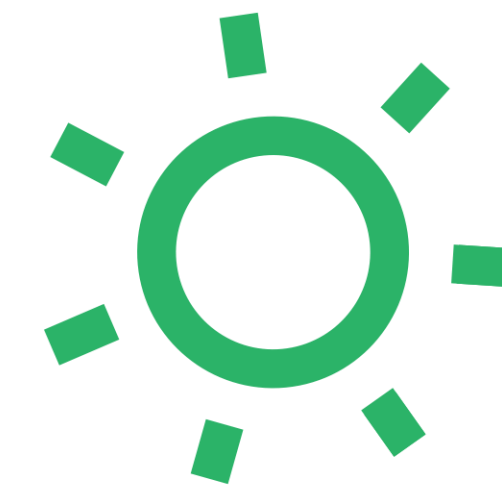
- Jediná podmienka na ornej pôde je vzdať sa používania chemických vstupov (prípravky na ochranu rastlín a dusíkaté minerálne hnojivá)
- Okrem toho je potrebné viesť evidenciu a zasielať hlásenia o nulovej spotrebe
- V ovocných sadoch, pri pestovaní zeleniny a vo vinohradoch sú povolené vybrané prípravky, detaily vo farmárskom manuáli
- Schéma je podobná ekologickému poľnohospodárstvu, ale menej prísna (nie je potrebná certifikácia, je možné využívať napr. maštalný hnoj z konvenčných chovov)
- Na ornej pôde 165 €/ha, v ovocných sadoch, vinohradoch a pri pestovaní zeleniny 245 – 601 €/ha podľa typu kultúry

Opatrenia na ochranu biodiverzity

- Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého
- Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového
- Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie
- Operácia Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov

Ochrana biotopu sysľa pasienkového - zmeny

- Termín pre prvú kosbu sa posunul z 31. mája na 15. júna
- Povinnosť udržiavať výšku porastu 20 cm sa obmedzila iba na pastvu v jesennom období
- Pastva sa už nevymedzuje iba výškou porastu, ale termínom (povinnosť udržať ju do 30. septembra)
- Pribudli zákazy mulčovania, senážovania a odstraňovania nedopaskov
- Platba sa zvýšila zo 70 €/ha na 125 €/ha (schéma sa viac oplatí na B-biotopoch ako schéma na biotopy TTP)

Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu (mozaikové kosenie)

- Územia európskeho významu s 2. a 3. stupňom ochrany
- Prvá kosba do 15. júla (pokosí sa 70 % každého dielu pôdneho bloku s toleranciou 10%), pokosená hmota musí byť na pozemku 2 až 14 dní a potom sa odstráni
- Zvyšok sa pokosí od 15. augusta do 30. septembra (môže sa kosit' aj spolu s druhou kosbou)
- Namiesto druhej kosby môže byť dopásanie po prvej kosbe vrátane mládzí
- Umiestnenie nepokosených plôch sa musí medziročne striedať
- Táto schéma nie je totožná s ekoschémou, tam sa odkladá kosenie na celých blokoch
- Platba 62 €/ha

Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov - zmeny

- **Drobné, ale dôležité posuny v chápaní minimálneho a maximálneho zaťaženia (maximálne zaťaženie 1,9 VDJ/ha na celý podnik a minimálne zaťaženie 0,3 VDJ/ha na plochu biotopov)**
- **Spresnenie prísevov (môžu sa používať iba metódy tzv. ekologickej obnovy)**
- **Sprísnenie pravidiel mulčovania (už iba 1-krát za 5 rokov)**
- **Termín kosenia sa posunul z 30. júla na 8.august**
- **Doplnená možnosť pasenia v typoch C a F vo výnimočných prípadoch**
- **Z povinností vypadlo povinné vzdelávanie**
- **Platba pre typy A, C, F, G stúpla zo 174 €/ha na 202 €/ha**

Zatrávňovanie podmáčanej ornej pôdy

- **Zatrávňuje sa orná pôda, prípadne aj iná pôda (krajinné prvky, úhory)**
- **Územia, kde sa dá zatrávňovať, vymedzuje vestník ministerstva pôdohospodárstva (Oznámenie MP SR č. 1722/2023 z 2.2.2023) (čiasťka 4)**
- **Trávny porast sa zakladá do 31. marca prvého roku záväzku**
- **Zloženie zmesi: trávy najviac 83%, d'atelinoviny najmenej 12%, iné kvitnúce byliny najmenej 5%, najmenej 12 kg/ha**
- **Ak osiatie nebolo úspešné, je potrebné urobiť dosev**

Zatrávňovanie podmáčanej ornej pôdy

- Na zatrávnených plochách sa nesmú používať prípravky na ochranu rastlín a hnojivá
- Zakázané je plochy mulčovať a nesmú sa opätovne obnovovať alebo rozorávať
- Zatrávnená plocha sa neráta do povinného percenta zatrávnenej plochy v rámci ekoschému
- Platba je 299 €/ha

Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat - zmeny

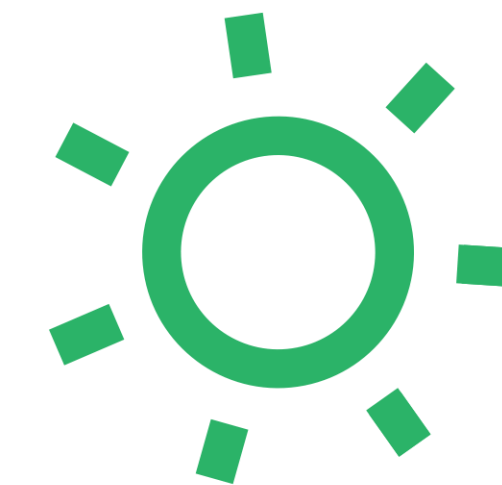
- Pribudli nové podporované plemená (maďarský stepný dobytok, zošľachtená valaška, cigája, mangalica)
- Platby diferencovanejšie (napr. slovenský pinzgauský dobytok má 400 €/ha, mangalica 340 €/ha, maďarský stepný dobytok 171 €/ha)

Platby Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde – zmeny

- **Platba sa zdvihla zo 62,20 €/ha na 84 €/ha**
- **Inak bez zmeny (iba drobné formulačné zmeny, ktoré nezmenili obsah opatrenia)**

Kombinovateľnosť opatrení

- Nie je možné kombinovať sysla s biotopmi TTP
- V ÚEV je v 2. a 3. stupni možné mozaikové kosenie, v 4. a 5. stupni naturovské platby
- Ekoschémy, agrolesníctvo, vytváranie líniových vegetačných prvkov aj ekologické poľnohospodárstvo sú kombinovateľné s relevantnými opatreniami na ochranu biodiverzity
- Platby sa buď sčítujú alebo sú napočítané tzv. prienikové platby (viac informácií v prílohe č. 1 nariadenia č. 3/2023)

Ďalšie opatrenia, ktoré môžu pomôcť

- **Platby na dojnice, ovce a kozy (platba na ks za každé zaregistrované zviera) (252,23 – 261,17 €/ks/rok pre dojnice, 23,08 €/ks/rok pre ovce a kozy)**
- **Ďalšie platby sú za dojnice, ovce, kozy a jalovice, ak sa pasú aspoň 120 dní (dojnice, ovce, kozy) alebo aspoň 150 dní (jalovice) (128 €/DJ pre ovce a kozy, 129 €/DJ pre jalovice a 321 €/DJ pre dojnice)**
- **Ekologické poľnohospodárstvo – postavené najmä na vylúčení chémie a minerálnych hnojív, nevýhodou je administratívna náročnosť s povinnou pravidelnou certifikáciou**

Kde nájdete viac informácií

- **Nariadenia vlády č. 435/2022, 436/2022 a 3/2023**
- **Prehľadné informácie sú aj v publikácii Farmársky manuál STRATEGICKÝ PLÁN SPP 2023 – 2027 NA SLOVENSKU**

<https://www.mpsr.sk/rozvoj-vidieka-a-priame-platby-rybné-hospodarstvo/dokumenty/47-43-1504>

Ďakujem za pozornosť

dobromil.galvanek@gmail.com, 0908/592598